

Valtioneuvoston selonteko keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmasta vuoteen 2030

Jyri Seppälä, Markku Ollikainen, Ilkka Ratinen

Ympäristövaliokunta /VNS 7/2017 vp

17.10.2017

Lähtökohdat

- Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelman (KAISU) tehtävänä on luoda **yhteys välittömien ja pidemmän aikavälin ilmastotavoitteiden ja toimien kesken**

- KAISU konkretisoi Suomen Energia- ja ilmastostrategiaa tuomalla läpinäkyvästi näkyviin vaadittavat **taakanjakosektorin** päästövähennysten lisätoimet vuoden 2030 tavoitteiden saavuttamiseksi

- **Liikenteen ja biopolttoaineiden keskeinen merkitys** lisätoimenpiteiden saavuttamisessa
  - Lisätoimenpiteet runsaat 5 Mt CO2 -ekv, josta liikenteen osuus 60 %
  - Biopolttoaineiden sekoitevelvoite: liikenne 1,5 Mt CO2 -ekv, työkoneet 0,5 Mt CO2 -ekv, rakennukset 0,2 Mt CO2 -ekv

- **Tavoitteiden saavuttamisen vaihtoehtoiset polut näkyviksi**
  - kuinka toimia täsmennetään, jos EU tiukentaa 2030 tavoitteita?
  - toimien toteutumisen suuri epävarmuus: vaihtoehtoisia arvioita avaintekijöille

- **Taloudellisten ohjauskeinojen käytön välttämättömyys**
  - ilmastopolitiikan tärkeä ohjauskeino, verojärjestelmän kautta luotavat kannustimet, käyttöön
  - tuet tulisi kohdentaa liikennejärjestelmän tehokkuuden parantamiseen biopolttoaineiden tukemisen sijaan

- **Kuluttajan käyttäytymisen ja valintojen merkitys korostuu**
  - ilmastoystävällisen kysynnän edistämisellä erilaisin ohjauskeinoin varmistetaan haluttujen toimien vaikuttavuus
    - henkilöautojen sähköistyminen
    - asuntojen lämmitystarpeen pienentäminen
    - ruokahävikin pienentäminen ja terveelliset ruokatottumukset

- **Biopolttoaineiden riskianalyysin tarve**

  - biopolttoaineiden valmistukseen 3-4 milj. m3 kotimaista haketta lisää
  - nostaa kaikkien puujakeiden hintoja (Luke)
  - nielumenetykset suuremmat kuin saatu hyöty taakanjakosektorilla
  - Suomen metsät uhkaavat tulla päästölähteeksi (EU 13.10.2017), jonka kustannusvaikutus tulisi avata
  - autojen sähköistymisen vauhdittamisella pienentäisiin biopolttoaineen käyttöön liittyvää riskiä
    - saataisiin myös lisää terveyshyötyjä

- **Päästövähennysten kustannustarkastelu ei kata kaikkia positiivisia mahdollisuuksia**
  - päästövähennystoimien kustannusvaikutukset vähäiset, vaikka kaikkia myönteisiä ympäristö- , terveys- ja yritysvaikutuksia ei ole käsitelty
  - kansalaisten ilmastotietoisuuden lisäämisellä tärkeä merkitys toimien hyväksyttävyyden ja ilmastoystävällisen kysynnän kasvattamisessa

- **Kohti hiilinegatiivisuutta**
  - KAISUssa esitetty Suomen hiilineutraaliustavoite 2045 ei riitä Suomen tapaiselle kehittyneelle taloudelle ilmastotavoitteeksi jos noudatetaan YK:n periaatetta oikeudenmukaisuudesta ja alle kahden asteen lämpötilanousuun pyritään Pariisin sopimuksen mukaisesti